

Jowita Podwysocka-Modrzejewska

"Kultura czytelnicza dzieci i młodzieży początku XXI wieku", red. M. Antczak, A. Brzuska-Kępa, A. Walczak-Niewiadomska, Łódź 2013 : [recenzja]

Czytanie Literatury : łódzkie studia literaturoznawcze nr 3, 513-514

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Evelina Kristanova, *Książka na łamach katolickich czasopism społeczno-kulturalnych w Polsce w latach 1945-1953*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012.

Obszerna monografia (licząca 607 s.) o charakterze bibliologicznym i prasoznawczym stanowi całościowe ukazanie problematyki książki obecnej na łamach sześciu najważniejszych czasopism katolickich o profilu społeczno-kulturalnym w latach 1945-1953 w Polsce. Autorka uwzględniła sześć najbardziej reprezentatywnych tytułów ogólnopolskich tego okresu: stołeczny „Tygodnik Warszawski” (1945-1948), krakowski „Tygodnik Powszechny” (1945-1953), gorzowski „Tygodnik Katolicki” (1946-1953), poznański „Głos Katolicki” (1945-1948), warszawski „Przegląd Powszechny” (1947-1953) i wydawany w Krakowie „Znak” (1946-1953). W rozdziale wprowadzającym ukazano stosunek państwa do Kościoła, jak też klimat polityczny epoki. Ogólną charakterystykę katolickich wydawnictw oraz przesłedzenie często dramatycznych losów ich redakcji prześladowanych przez władzę komunistyczną, czytelnik odnajdzie w drugim rozdziale. W kolejnej części dokonano analizy licznych recenzji książkowych obecnych na łamach wybranych pism. Autorka w rozdziale czwartym wskazała wydawnictwa i księgarnie, które najczęściej promowały w periodykach swoją ofertę książkową. Dopelnieniem poprzednich wywodów jest ostatnia część, gdzie uwzględniono rzadziej stosowane formy upowszechniania piśmiennictwa na łamach periodyków (m.in. powieść w odcinkach, informacje o imprezach i notatkach książkowych). Książkę uzupełniają *Biogramy wybranych redaktorów i publicystów*. Spisy recenzowanych książek i wykaz powieści odcinkowych drukowanych w powyższych tytułach prasowych dołączone zostały na płycie CD-ROM. Evelina Kristanova w interdyscyplinarnym dziele, będącym studium nad historią kultury polskiej po II wojnie światowej, starała się odtworzyć model kultury – konkurencyjny i opozycyjny dla oficjalnego – propagowany przez redakcje głównych polskich czasopism katolickich o profilu społeczno-kulturalnym. Z lektury poszczególnych rozdziałów publikacji wyłaniają się elementy owego modelu, który można określić jako światopoglądowy, a wartości popularyzowane przez redakcje jako stojące w sprzeczności z oficjalną ideologią.

(EK)

***Kultura czytelnicza dzieci i młodzieży początku XXI wieku*, red. M. Antczak, A. Brzuska-Kępa, A. Walczak-Niewiadomska, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.**

Książka jest zbiorem artykułów poświęconych kulturze czytelniczej najmłodszych odbiorców literatury. Autorami tekstów zebranych w niniejszym szkicu są zarówno bibliolodzy, jak i bibliotekarze pochodzący z kraju i zza granicy.

Publikacja ma budowę dwudzielną: *Dziecko w świecie książki* i *Dziecko w świecie bibliotek*. W pierwszej części znajdują się artykuły poświęcone kulturze czytelniczej młodego pokolenia oraz teksty dotyczące promocji książki wśród najmłodszych i działań mających na celu wprowadzenie młodzieży w przestrzeń literatury. W tej części pracy poruszono także takie

kwestie, jak metody analizy współczesnych młodych czytelników czy badania nad kulturą czytelniczną zarówno w Polsce, jak i za granicą z uwzględnieniem różnych grup wiekowych, a także barier w postaci całkowitej utraty słuchu oraz problemów cywilizacyjnych, z którymi może borykać się młodzież.

Druga część książki poświęcona jest w dużej mierze interakcjom różnych grup młodych czytelników z instytucjami gromadzącymi woluminy w Europie. Tematyka artykułów oscyluje wokół sposobów promocji książki i podejmowanych działań na rzecz kultury czytelnicznej bibliotek dla dzieci i młodzieży w Polsce oraz w innych krajach. Wiele miejsca poświęcono także metodom pracy bibliotek z najmłodszymi dziećmi, które nie posiadały jeszcze umiejętności czytania i pisanie.

(JPM)

***Literackie obrazy podróży*, red. nauk. Monika Urbańska, red. Beata Prokopczyk, Anna Mateusiak, Jowita Podwysocka-Modrzejewska, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.**

Niniejsza publikacja jest efektem wspólnego zaangażowania opiekunów oraz członków (doktorantów) Koła Naukowego Edytorów, działającego przy Katedrze Edytorstwa Uniwersytetu Łódzkiego. Zebrane w niej artykuły zostały poświęcone motywowi podróży, zaprezentowanemu tu z różnych perspektyw. Książka ma budowę dwudzielną: pierwszą część stanowią teksty w języku polskim, drugą – ich tłumaczenia na język angielski. W kręgu zainteresowań badawczych autorów znalazły się zarówno utwory poetyckie, jak i prozatorskie, należące do literatury polskiej i obcej. Czytelnicy odnajdą tu zatem analizy i interpretacje utworów, w których występuje motyw podróży (np. *Balon* Franciszka Dionizego Książnika, *Grona gniewu* Johna Steinbecka, podróż w poezji Antoniego Langego czy w literaturze fantasy), a także studia i szkice ukazujące podróż, nie tylko w sensie dosłownym, w odniesieniu do biografii poszczególnych twórców (np. Juliana Ursyna Niemcewicza, Jana Lechonia czy Jacka Bierezina). Układ artykułów, składających się na niniejszy tom, jest zgodny z ich historyczno-literacką chronologią. Podróż została ukazana w publikacji na tle szerokich kontekstów historycznych i kulturowych, w których literackie grand tour miało miejsce.

(AMa)

***Media a czytelnicy. Studia o komunikacji i uczestnictwie kulturowym młodego pokolenia*, praca zbiorowa pod red. nauk. M. Antczak, A. Brzuski-Kępy, A. Walczak-Niewiadomskiej, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2013.**

Media i ich społeczna recepcja; czytanie jako czynność będąca przejawem praktyk społecznościowych, promocja sztuki słowa w dobie ekspansji kultury audiowizualnej – oto najważniejsze punkty odniesienia dla uczestnictwa w kulturze dzieci i młodzieży, które zostały podjęte w książce.

Podział tekstów umożliwia dostrzeżenie różnorodnych – komplementarnych wobec siebie – perspektyw, dzięki czemu główny problem zyskuje